

કોઈપણ દોષ વિના આજીવન દંડ કેવી રીતે મેળવવો

ડૉ. મોહન એ દિવસને યાદ કરી રહ્યા હતા જ્યારે તેઓ 1987માં IMX (ભારત સરકાર દ્વારા પ્રમોટ કરાયેલ એક સ્વાયત્ત સંસ્થા) માં પ્રોફેસર તરીકે ઉન્નત થયા હતા અને આશ્ચર્ય પામી રહ્યા હતા કે શું ઇતિહાસનું પુનરાવર્તન થશે. તેને એવું લાગતું હતું કે જ્યારે ભારત સરકાર પગારમાં સુધારો કરે છે ત્યારે જ તેને પુરસ્કાર મળે છે. ઇન્સ્ટિટ્યૂટના હાથમાં તેને તેની કોઈ ભૂલ ન હોવા બદલ આજીવન દંડ મળ્યો. જો નિયામકની સમજ યોગ્ય હતી, તો તેના માટે નાણાકીય અસરો શું હશે?

કેસની પૃષ્ઠભૂમિ

આ વિચારને ઉત્તેજિત કરતી ઘટના એ એક ઇમેલ હતો, જે સંસ્થા તરફથી તેમના પેન્શનરિવિઝન મેળવવામાં વિલંબ કેમ થઈ રહ્યો હતો અને બાકી રકમ મેળવવામાં કેમ વિલંબ થઈ રહ્યો હતો તે અંગેનો ઇમેલ હતો (પ્રદર્શન 1 છેલ્લો પેરા જુઓ).

નિયામક પાસેથી ઇમેલ મળ્યા પછી, તેમણે એક પ્રોફેસર સાથીદાર સાથે હકીકતો તપાસવાનું કામ શરૂ કર્યું, જેમણે અજ્ઞાનતા દર્શાવી, પરંતુ અન્ય સાથીદારનો સંપર્ક નંબર આપ્યો જેને ડૉ. મોહન પણ જાણતા હતા. તેમની વચ્ચે નીચેનો સંદેશાવ્યવહાર થયો.

.....
.....

પ્રિય

પ્રો.

અશોક,

2.8.2018

નિવૃત્તિ સમયે મારો પગાર રૂ. 76340 (પે સ્કેલમાં 53000-67000) અને ગ્રેડ પે રૂ. 10500. પેન્શનના 40% કમ્યુટ કરવામાં આવ્યા હતા. તેથી નિવૃત્તિ સમયે પેન્શન $76340 \times 0.5 \times 0.6$ એટલે કે રૂ. 22902 છે.

7મી સીપીસી હેઠળ સુધારા પછી મારું પેન્શન શું હશે?

મોહન

.....
..... પ્રિય પ્રો. મોહન,

2.8.18

તમારો પગાર રૂ. નક્કી કરવામાં આવશે. 2,01,600 p/m/ પેન્શન રૂ. 1,00,800 p.m. રૂ.15268 પેન્શનનું ઓછું કોમ્યુટેશન રૂ. 85532 તમને લગભગ રૂ.નું ડીએ પણ મળશે. 7056

અશોક

.....
.....

મારા પ્રભુ. માત્ર એક ઈમેલ અને પેન્શન રૂ. વધી જાય છે. 1000/- p.m. પ્રો. મોહન મૂંઝાઈ ગયા.

ત્યાર બાદ તેમણે પ્રો. અશોક સાથે 6ઠ્ઠા પગાર પંચ મુજબ તેમના પગાર ફિક્સેશનની ફરી એકવાર તપાસ કરવાનું વિચાર્યું

.....
.....

પ્રિય પ્રો. અશોક,

હું IMX ખાતે ઓગસ્ટ 1987 થી પ્રોફેસર હતો અને 30.6.2011 ના રોજ નિવૃત્ત થયો હતો

મારો પગાર નીચે મુજબ હતો

1.7.2000 22400

1.7.2002 22900

મને 26.2.2004 ના રોજ વિદેશી સેવા નિયમો હેઠળ ડાયરેક્ટર તરીકે IMP (ભારત સરકાર દ્વારા પ્રમોટ કરાયેલ અન્ય સિસ્ટર ઇન્સ્ટિટ્યૂટ)માં સેકન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો અને મારો 5 વર્ષનો કાર્યકાળ પૂર્ણ કર્યા પછી 2.3.2009 ના રોજ હું પાછો IMX માં જોડાયો હતો. IMP નિયમિતપણે તેનું પેન્શન/PF યોગદાન વગેરે IMX ને મોકલે છે

3.2.2009 ના રોજ પ્રોફેસર્સ ગ્રેડ (PB 4, GP 10500) માં મારો પગાર અને 30.6.2011 (જે દિવસે હું નિવૃત્ત થયો તે દિવસે) ટર્મિનલ પગાર શું હોવો જોઈએ?

મોહન

.....
..... પ્રિય પ્રો. મોહન

તમારો કેસ મારા પગાર જેવો જ લાગે છે .હું પણ રૂ. 1.7.2000 ના રોજ 22400.

તમારો પગાર નીચે મુજબ હોવો જોઈએ.

3.2009. 73420

1.7.2009. 75630

1.7.2010 76340

અશોક

.....

.....

પ્રિય પ્રો. અશોક,

કેવો સંયોગ છે ડોક્ટર સાહેબ. પરંતુ એક રસપ્રદ દૃવિસ્ત છે.

હું 2.1.1986 ના રોજ IMX માં બેઝિક રૂ. 1800 એસોસિયેટ પ્રોફેસર તરીકે, અને રૂ.નો વધારો મેળવ્યો. 1.1.1987 ના રોજ 100, મારા મૂળભૂતને રૂ. 1900.

ઓગસ્ટ 1987માં, પ્રોફેસરશિપ માટે અરજી કરનાર ચારમાંથી મારી પસંદગી અને સંપૂર્ણ પ્રોફેસર તરીકે નિમણૂક કરવામાં આવી. પણ વિચિત્ર રીતે મારું બેઝિક રૂ. નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું. ફરી 1900. જાન્યુઆરી 1988માં, મારી પેસ્ટિપમાં મને જાણવા મળ્યું કે મારી બેઝિક હજુ પણ રૂ.1900 હતી. મેં મેનેજર એકાઉન્ટ્સને પૂછ્યું કે મારું ઇન્ડીમેન્ટ શા માટે ઉમેરવામાં આવ્યું નથી, તો તેમણે જવાબ આપ્યો “તમે પ્રોફેસર તરીકે ઉન્નત થયા હોવાથી. ઓગસ્ટ, તમને ઓગસ્ટમાં જ ઇન્ડીમેન્ટ મળશે.” આમ મેં બીજા એસોસિયેટ પ્રોફેસર કરતાં ઓછો પગાર દોરવાનું શરૂ કર્યું જેમને મારા જેટલો જ મૂળભૂત પગાર હતો(પરંતુ પૂર્ણ પ્રોફેસર તરીકે બઢતી મેળવવા માટે યોગ્ય જણાયું ન હતું) અને જાન્યુઆરીમાં વાર્ષિક ઇન્ડીમેન્ટ મેળવ્યું, તેના મૂળ રૂ. 2000. જ્યારે મેં બોર્ડ ઓફ ગવર્નર્સ સમક્ષ વિરોધ કર્યો, ત્યારે બેઝિક વધારીને રૂ. 2000, પરંતુ ઇન્ડીમેન્ટની તારીખ 1લી ઓગસ્ટ રહી. આમ, મને આખા વર્ષના એક ઇન્ડીમેન્ટનો પણ લાભ મળ્યો નથી.

બીજું રસપ્રદ ફિક્સેશન 1990માં ચોથા પગાર પંચ પછી કરવામાં આવ્યું હતું. એક પ્રોફેસર બે ડો. મોહનને તેમની ઉપરના પગારમાં બે ઇન્ડીમેન્ટ નક્કી કરવામાં આવ્યા હતા તેના કરતા ત્રણ ઇન્ડીમેન્ટ ઓછા ખેંચી રહ્યા હતા. ડો. મોહને પગાર સુધારણા હેઠળ વિનંતી કરી કે આ વિસંગતતા દૂર

કરવા માટે MHRDને મોકલવાની હતી, પરંતુ નિયામકએ તેમ કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. તે જ સમયે તેણીએ ગ્રંથપાલને એસોસિયેટ પ્રોફેસરનું સ્કેલ આપ્યું જેના માટે MHRD એ મેનેજરની સાવધાની સામે પણ ઓછું સ્કેલ નક્કી કર્યું છે.

ત્યારપછીના પગારમાં સુધારો 1લી જાન્યુઆરી અને 1લી જુલાઈના રોજ ઇન્ક્રીમેન્ટ આપવાનું ચાલુ રાખ્યું. પરિણામે, માત્રું છેલ્લું ઇન્ક્રીમેન્ટ જુલાઈ 1, 2010 ના રોજ હતું. જો અસરકારક તારીખ હંમેશા જાન્યુઆરી 1 હતી, અને ઇન્ક્રીમેન્ટના સમૂહને કારણે મને હંમેશા એક ઇન્ક્રીમેન્ટ ઓછો ફીટ કરવામાં આવ્યો હતો. આમ 68 પગારપંચ આધારિત સુધારણામાં જો મારા ઇન્ક્રીમેન્ટની તારીખ 1લી જાન્યુઆરી હોત તો મને 2ને બદલે 3 સ્ટેનેશન ઇન્ક્રીમેન્ટ મળ્યા હોત, જે મને રૂ.ના બેઝિક ફિક્સેશન માટે પાત્ર બનાવે છે. 66680, તેના બદલે રૂ. 65020, અને રૂ.ના બેઝિક પર નિવૃત્ત થશે. 79000/- p.m. અને તે મુજબ પેન્શન નક્કી કરવામાં આવે છે. કોઈ પણ સંજોગોમાં મને જાન્યુઆરી, 2011માં ઇન્ક્રીમેન્ટ મળ્યું હોત અને રૂ.ના બેઝિક પર નિવૃત્ત થાત. 79000/- જૂન 30.2011 ના રોજ. હું 1 દિવસ સુધીમાં સ્કેલની ટોચ પર પહોંચવાનું ચૂકી ગયો.

2010 માં એક આશા હતી (જ્યારે HAG સ્કેલ રજૂ કરવામાં આવ્યું હતું) કે હું રૂ.ના મૂળભૂત પગાર માટે લાયક બનીશ. 79000/- . પરંતુ સંસ્થાએ w.e.f. ઓક્ટોબર 2012 થી (સરકાર દ્વારા સૂચિત કરતાં 3 વર્ષથી વધુ સમય પછી), કારણ કે કામગીરી મૂલ્યાંકન સમિતિએ ઉલ્લેખ કર્યો છે કે સમિતિ પાસે બોર્ડ અથવા MHRD તરફથી કોઈ માર્ગદર્શિકા નથી(શું તમે આ સ્તરના જૂઠાણા પર વિશ્વાસ કરી શકો છો), તેઓએ ભલામણ કરી હતી કે બોર્ડ અહેવાલને મંજૂરી આપે તે તારીખથી અમલીકરણ થવું જોઈએ. અહેવાલ

મે 2012 માં પ્રાપ્ત થયો હતો અને ચેરમેનની પરવાનગી સાથે "કોઈપણ અન્ય આઈટમ" તરીકે જૂનમાં મંજૂરી માટે બોર્ડ સમક્ષ મૂકવામાં આવ્યો હતો. તે મંજૂર કરવામાં આવ્યું હતું, પરંતુ ઓક્ટો. 2012 (મિનિટ્સ મંજૂર થયા પછી) માં અમલમાં મૂકવામાં આવ્યું હતું.

હું 30મી જૂન 2011ના રોજ નિવૃત્ત થયો હોવાથી, મારા નામનો પર્ફોર્મન્સ મૂલ્યાંકન રિપોર્ટમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો ન હતો કે બોર્ડમાં ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો ન હતો. વરિષ્ઠતામાં તમામ પ્રોફેસરો (મારા સિવાય, જાન્યુઆરી 2011માં 25 વર્ષની સેવા પૂર્ણ કરનાર પ્રથમ પ્રોફેસર)ને HAG સ્કેલ મળ્યો કારણ કે તે બધાને લાયક બનવામાં મદદ કરવા માટે કામગીરીના માપદંડ ઓછા રાખવામાં આવ્યા હતા (માત્ર 2006-2012 સમયગાળા વચ્ચેના 6 વર્ષની કામગીરીને ધ્યાનમાં રાખીને) સંપૂર્ણ પ્રોફેસર તરીકે સેવાના સમગ્ર સમયગાળાને બદલે) કામગીરી માટે સરકારની ચિંતાને અવગણવા માટે, બોર્ડે પણ મંજૂર કર્યું કે જો કોઈ ફેકલ્ટી પૂર્ણ પ્રોફેસર તરીકે 6 વર્ષની સેવા પૂર્ણ કરે છે, તો તેને નિવૃત્તિના થોડા મહિના પહેલાં HAG સ્કેલ આપવામાં આવી શકે છે, પ્રદર્શનને ધ્યાનમાં લીધા વગર. પરિણામે હું એવા લોકો કરતા ઓછું પેન્શન મેળવી રહ્યો છું, જેઓ મારાથી 10 વર્ષ જુનિયર હતા, પરંતુ 2012માં HAGમાં ઉન્નત થયા.

આમ, 1987 થી જ્યારે મારી નિવૃત્તિ અને નિવૃત્તિ પછી પણ પ્રોફેસર તરીકે પસંદગી કરવામાં આવી ત્યારે, મારી કોઈ ભૂલ વિના, મેં વેતનની સમકક્ષ એક ઇન્ક્રીમેન્ટ ગુમાવી દીધી. કેટલીકવાર મને આશ્ચર્ય થાય છે કે જો હું પ્રોફેસરશીપ માટે પણ યોગ્ય ન મળ્યો હોત તો, પ્રદર્શનના આધારે અને ખુલ્લી પસંદગીના આધારે, હું અન્ય કરતા આગળ ન હોત? શું તમને નથી લાગતું કે પ્રો. અશોક ભારતમાં ઉચ્ચ શિક્ષણની વ્યવસ્થાપન સંસ્થાઓમાં સેવા આપવા માટે 4થા ઇડિયટ * બનવું જોઈએ?

મોહન

.....
.....પ્રશ્ન 1: ડૉ. મોહન માટે શું સૂચિતાર્થ હશે, જો ડિરેક્ટરની સમજ સાચી હતી (પ્રદર્શન 2 જુઓ).

પ્રશ્ન 2: જો તમે ડૉ. મોહન હોત, તો તમે શું કર્યું હોત? તેના માટે કયા વિકલ્પો ઉપલબ્ધ છે?

